

INFORMÁCIÓBÓL ÜZLETI ÉRTÉK

Az információbróker környezete és munkája

Szerk.: Mikulás Gábor

Magyar Információbrókerek Egyesülete,
Budapest, 2006. 320 p.

Az információbróker elnevezés még nem terjedt el a köztudatban, az információbrókerség kevésbé ismert és kissé misztikus fogalom Magyarországon annak ellenére, hogy számos munkakör (tanácsadó, könyvtáros, újságíró, kutató, hírszerkesztő stb.) láthat el ilyen feladatokat, hiszen munkájuk magában foglalja az információbrókeri tevékenységeket is. A 43 válogatott tanulmányból álló kötet szerzői bemutatják az információbrókeri munka számos részterületét arra ösztönözve az olvasókat, hogy keressék a jobb és ötletesebb megoldásokat. Az oktatásban működők mellett ezek a tanulmányok mindazok számára hasznosak, akikhez környezetük gyakran fordul tanácsért, vagy ők maguk is kérnek tanácsot gazdasági munkájukhoz. „...a kötet elősegíti, hogy a kapcsolódó gyakorlati képzéssel információkeresésre és felhasználásra oktatott generáció így megszerzett információs kultúrájával igényes és tudatos megrendelőként jelenjen meg az információs társadalom szolgáltatóival, beszállítóival szemben”. olvashatjuk a könyv Előszavában. A szerkesztő a tanulmányokat a következőképpen csoportosította: Az információbróker, Az információ- és tudáspiac megközelítése, Szabályozás, Források és keresési technikák.

Először az információbróker tevékenységének hasznáról, forrásairól, keresési módszereiről olvashatunk a könyvben. A szervezetek nem hasznosítják eléggé a megszerzett információkat, a döntéshozók nem ismerik fel az információs szakemberek alkalmazásának előnyeit; ez utóbbiak képzéséről, minősítési programjairól osztrák példa alapján tájékozódhatunk. Képet kapunk a határon túllépő információbrókerség problémáiról, lehetőségeiről az Európai Unió E-content (plus) programja révén. A horvát információs szervezetek szolgáltatásairól, a szakemberekről és egyesületeikről szintén tájékoztatást kapunk. Az információbróker függetlensége azt jelenti, hogy többnyire önállóan dolgozik és a felhasználók döntéseit támogató információk kezelésével, szolgáltatásával foglalkozik; dolgozhat egy szervezet független profitközpontjában, szakmailag azonban a kisebb önálló

vállalkozáson belüli, vagy az önálló tanácsadói munka a legmegfelelőbb számára. Mennyire lehet hatékony és eredményes az információbróker munkája egy közintézmény könyvtárban? – erre a kérdésre is választ kapunk. Az információbrókerségnek a vállalkozáson belül is létjogosultsága van, a vállalati funkciók ilyen irányú bővítése mindenképpen szükséges. A felgyorsult gazdasági változások, az erősödő piaci verseny arra ösztönzi a vállalatokat, hogy a hatékonyabb működésük érdekében újabb eszközöket keressenek. Ennek a lépéseit követhetjük nyomon a Magyar Telekom esetében. A könyvtárak és a vállalkozói információs rendszer kapcsolatával, az információs szakemberek szerepével foglalkozó tanulmányban pedig a könyvtárak új feladatairól, a könyvtárosok oktatásának új irányairól olvashatunk.

Egy mélyinterjú-sorozat tanulságait vonhatjuk le abból, hogy a piackutatásból származó információ és tudás hogyan hasznosítható Magyarországon. A sorozatban négy szektorban történt a vizsgálódás, főleg olyan iparágakban, amelyek sokat költenek a piackutatásra. Egy másik tanulmány a piackutatás helyét és szerepét vizsgálja a vállalati marketing információs rendszerében. A megfelelő információbróker személyének kiválasztásához is szempontokat kapunk, majd az információs piac számára nyújtott szolgáltatásokat ismerjük meg. Ehhez az információbrókernek részletesen meg kell ismernie megrendelői üzleti céljait; csak világos célokkal lehet hatékony a teljesítés. Az angol nyelvű tanulmány a brókernek a közérdekű információk terjesztésére való alkalmasságát vizsgálja. A könyvtári szolgáltatás marketingeszközként való alkalmazását a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. műszaki könyvtárának működése alapján ismerjük meg. A tudásmenedzsment tevékenységei keretében a vállalat magasan képzett szakemberei és az információbróker együttműködéséről olvashatunk, gyakorlati alkalmazását (kompetencia-térkép) a Magyar Telekom példája szemlélteti. Szó van még az információbróker díjazásának kiszámítási módjáról, az adatszolgáltatók piaci helyzetéről és a sajtóban megjelenő gazdasági elemzésekről is.

A kötet Szabályozás című részének tanulmányai közül először az információbróker által igénybe vett védett adatbázisok, az internet használatával, jogi korlátozásával, a szerzői jog hazai szabályozásával és a titokvédelem jogi vonatkozásaival találkozunk. A továbbiakban az információk megszerzésének, felhasználásának büntetőjogi korlátai, a hozzájuk fűződő védett érdek, államérdek, magántitok, adatvédelem, a gazdasági titok megsértése kérdései kerülnek megvilágításra. Végül az információbróker etikája keretében az információról, mint bizalmi termékről, az üzleti tisztesség, a szolgáltatásminőség, valamint a szakmai hozzáértés jogi kapcsolatairól olvashatunk ebben a részben.

A Források és keresési technikák című rész több tanulmánya az adatbázisokból nyerhető információkkal, az adatkereskedelemmel mint vállalkezési ágazattal foglakozik. Szó van itt többek között a hazai elektronikus kormányzati információgazdálkodási projektekről, a Parlamenti Információs Rendszerről, az ágazati adat-szolgáltató és tranzakciós adatbázisokról is. A továbbiakban az információkeresés folyamatát, alapelemeit mutatja be a tanulmány az információt kereső ember szemszögéből, a modell ismertetését követően az információkereső rendszerek hatékonyságának mérésére szolgáló módszereket ismerjük meg. Az információ-szerzés kedvelt eszköze hazai vállalatainknál a sajtó-hírek figyelése, ezzel a kérdéssel foglakozó tanulmány a hírfelügyelés hazai piacáról, nemzetközi kitekintéséről, piacáról, a speciális ügyféligényekről szól, konkrét példák bemutatásával. Megismertet a sajtófelügyelés jogi szabályozásával és a sajtófelügyelés történetével is. Magyarországon is felerősödött az üzleti hírszerzés iránti igény, fontos szereplője lett a gazdaságirányításnak. Célja a gazdasági biztonság megteremtése és fenntartása vállalati és nemzeti szinten egyaránt. A kémkedés illegális tevékenység, fel kell készülni a megelőzésére és elhárítására! Olvashatunk az információs munka hatékonysági kérdéseiről, az információmenedzsment kihívásairól, a stratégiai tervezés új módszereiről (informetria, bibliográfia). Megismerjük az adatbányászat, a CRM (Customer Relationship Management) és a piackutatás kapcsolatát, az adatbányászati tevékeny-

ség szerepét a tudásmenedzsment és az információbróker munkájában. A telefonon, az Interneten és az írott információkon kívül az interakciók, a párbeszéd is beletartoznak az információbróker eszköztárába; a megfelelő eszköz és a helyes módszertan biztosítja a hatékony elemzést. A tudástérkép segítségével rögzíthető, hogy milyen jellegű tudás, hol található meg, előnye az információ keresési idejének a csökkenése. A szövegbányászat bonyolult folyamatában a technológiákhoz, az eszközök működtetéséhez többoldalú szakismeret szükséges. Az automatikus információszerzés nyelvtechnológiai támogatásáról (tartalomelemzés), a szövegek rejtett tartalmának a feltárásáról, a munkaerőpiacon is hasznosítható szövegelemzési módszerekről és a számítógépes tartalomelemzés típusairól olvashatunk a kötet utolsó három tanulmányában.

Napjainkban az üzleti, gazdasági hírszerzés alapvető fontosságúvá vált a gazdaság irányításában a döntéshozók számára. A technika rohamos fejlődésével párhuzamosan nő a hozzáférhető információk mennyisége. Talán ebből a vázlatos ismertetésből is kitűnik, hogy a kötet tanulmányai szerzőinek rendkívül sok mondanivalójuk van a gazdasági hírszerzésről, annak módszereiről, lehetőségeiről az információbrókerek, az információmenedzsment számára. Érdemes ezért áttanulmányozni mindazoknak, akik a gazdasági információk szerzésével, feldolgozásával, továbbításával és felhasználásával bármilyen kapcsolatban vannak.

Rubóczky István